

Milenijum osiguranje a.d.o. Beograd

Marija Simić-Milosavljević

OSIGURAVJUCA ZASTITA PUTNIKA, PESAKA, BIKIKLISTA U DRUMSKOM SAOBRACAJU

- **Izvori prava (zakon):**
- 1)Zakon o obaveznom osiguranju u saobracaju ("Sl.glasnik RS"br.51 id 14.07.2009)
- 2)Zakon o bezbednosti saobracaja na putevima ("Sl.gl RS "br.41/09,53/10, 101/11)
- 3)Zakon o obligacionim odnosima (1978)
- **KO SVE SPADA U KRUG TRECIIH LICA, KOJI IMAJU PRAVO NA NAKNADU STETE PO AO?**
- **Ugovorne strane : osiguravac I vlasnik (ZOOS)**
- Ugovorom o obaveznom osiguranju vlasnici prevoznih sredstava kojima se obavlja javni prevoz putnika i vlasnici drugih prevoznih sredstava, duzni su da zakljuce ugovor o obaveznom osiguranju pre nego sto se prevozno srestvo stavi u saobracaj.
- Osiguranjem vlasnika prevoznog srestva od odgovornosti za stetu nanesenu trecim licima pokrivena su stete koje to prevozno srestvo pricini trecim licima , nezavisno od toga ko upravlja prevoznim sredstvom.

- Ugovor o obaveznom osiguranju pocinje da proizvodi pravno dejstvo po isteku 24 casa dana koji je u ispravi o osiguranju naveden kao pocetak osiguranja a prestaje 24 casa dana koji je naveden kao dan isteka trajanja osiguranja, ako nije drugacije ugovoreno.
- Osiguravajuće društvo je dužno da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju u skladu sa uslovima osiguranja i tarifama premija koje predaje Narodnoj banci Srbije 90 dana pre pocetka primene radi provere njihove usaglasenosti sa propisima, aktuarskim nacelima i pravilima struke osiguranja.
- Ako se pokrene stecajni postupak protiv osiguravajućeg društva, tada zaključeni ugovori o obaveznom osiguranju ostaju na snazi .
- Podatke od vaznosti za osiguravajuće društvo društvo je dužno da cuva 10 godina od dana isteka ugovora o osiguranju odnosno po okoncanju postupka naknade stete.
- U slucaju da podatke prikupljaju druga lica (organi nadležni za bezbednost saobracaja, pravosudni organi, organizacije za zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstvene ustanove i ustanove za socijalni rad, tada se podaci pribavljaju od navedenih organa i organizacija.

PRAVNA PRIRODA UGOVORA O OBAVEZONOM OSIGURANJU

- Ugovor o obaveznom osiguranju u saobraćaju je dvostrano obavezan ugovor u kome su ugovorne strane osiguravajuće društvo i osiguranik, sva lica koja nisu ugovorne strane predstavljaju treća lica.
- 1) **ugovor u korist trećih lica**, u kome se osiguranik nalazi u ulozi stipulata, koji sa osiguravacem-promitentom, ugovara neko pravo u korist trećeg lica, koji je beneficijar, a kome osiguranik eventualno nanosi štetu. Pravo koje oštećeno treće lice dobija ovim ugovorom jeste pravo na naknadu štete za koju postoji odgovornost osiguranika.
- 2) Stranke ne zaključuju ugovor u korist trećeg, jer treće lice nema korist već pravo naknadu samo ako pretrpi štetu. Ugovor o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti ima osnovu u **ugovoru o osiguranju** uopšte, a ne ugovoru u korist trećeg lica.
- dvostranoobavezni ugovor, atezioni, teretan, aleatoran,

VRSTE OBAVEZNIH OSIGURANJA U DRUMSKOM SAOBRAĆAJU PREMA ZOOS SU:

- 1) osiguranje putnika u javnom prevozu od posledica nesrećnog slučaja
- 2) osiguranje vlasnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pricinjenu trećim licima

- 1) Treće lice u predmetima naknade štete po osnovu osiguranja **putnika u javnom prevozu** od posledica nesrećnog slučaja
-
- Vasnici prevoznih sredstava (autobusa, auto-taksi rent-a-car vozila i dr.),i kojima se obavlja javni prevoz putnika dužni su da zaključe sa osiguravacem ugovor o osiguranju putnika u javnom prevozu od posledica nesrećnog slučaja. Ugovor se zaključuje u korist putnika u javnom prevozu.
- Osigurana suma
- 1. smrti putnika 8.000 eura
- 2. trajni gubitak opšte radne sposobnosti (invaliditeta) 16.000 eura
- 3.za slučaj privremene sprečenosti za rad i stvarnih i nužnih troškova lečenja putnika 4.000 eura
- Ako vlasnik nije zaključio ugovor o osiguranju putnika ili je nad vlasnikom otvoren stečaj putnik može d zahtev isplatu osigurane sume od Garantnog fonda.
- 2) Treće lice u predmetima naknade štete po osnovu osiguranja **vlasnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pricinjenu trećim licima**

- Vlasnik motornog vozila je duzan da zakljuci ugovor osiguranju od odgovornosti za stetu koju upotrebom motornog vozila pricini **trecim licima usled smrti, povrede tela, narusavanja zdravlja, unistenja ili ostecena stvari, osim za stete na stvarima koje je primio na prevoz, i stete na stvarima za licnu upotrebu i stete usled pada stvari sa motornog vozila.** Ugovor o osiguranju od odgovornosti se zakljucuje pre registracije motornog vozila.
-
- Treca lica su odredjena negativno u ZOOS u clanu 21. Odredjen je krug lica koja nemaju pravo na naknadu stete, sva lica koja nisu iskljucena su treca lica.
- Lica koja nemaju pravo
- **1) vlasnik** motornog vozila cijom mu je upotrebom pricinjena steta, **za stete na stvarima**
- **2) vozac motornog vozila** cijom mu je upotrebom pricinjena steta
- **3) lice koje je svojevolutno uslo u motorno vozilo,** cijom mu je upotrebom pricinjena steta, a koje je znalo da je to vozilo protivpravno oduzeto.
- **4) lice koje je stetu pretrpelo na auto-moto i karting takmicenjima, usled dejstva nuklearne energije, odnosno dejstva opasnog tereta, usled vojnih operacija, vojnih manevara, pobuna ili teroristickih akcija.**

- 5a) Osiguravajuće društvo kao "treće lice"- subrogacija prava kod prava regresa (cl.939 ZOO)
- Visina osigurane sume na koju može biti ugovoreno osiguranje od autoodgovornosti utvrđuje Vlada na predlog NBS/a i od dana 14.10.2012.g. iznosi:
  - 1) za stetu na licima , 1.000.000 eura
  - 2) za stetu na stvarima , 200.000 eura
- **ZAKLJUCAK:** Opsta je tendencija proširenja kruga lica koja imaju pravo na naknadu štete po osnovu osiguranja autoodgovornosti.

Postupak naknade štete iz osnova AO pred osiguravacem

- podnošenje **odstetnog zahteva** Ukoliko društvo za osiguranje ne dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete odnosno obavestjenje **u roku od 90 dana** od dana prijema odstetnog zahteva , odnosno ne isplati malu stetu (do 500 eura) **u roku od osam dana**, oštećeno lice može podneti tužbu sudu i da o tome obavesti NBS. Tužba dostavljena pre isteka roka smatra se preuranjem i sud je odbacuje
- -u roku od **14 dana da utvrdi osnov i visinu** da dostavi **obrazloženu ponudu** i da **isplati** naknadu štete.
- -u roku od **8 dana pismeno zatraži kompletiranje dokumentacije.**
- -da utvrdi osnov **u roku od 45 dana za stetu na stvarima, a 90 dana za stetu na licima.**

- - da isplati **nesporni deo**
- - u roku od **8 dana utvrđivanje nepostojanja osnova**
- **Naknada male stete (500 eura) se vrši u roku od 8 dana.**
- **Naknada stete na licima utvrđuje Vlada -Uredbu o naknadi stete na licima.**
- **Ustavni sud Srbije je ukinuo Uredbu kao neustavnu i nezakonitu, jer je dana 23.01.2013.g. doneo odluku kojom je utvrdio da je odredba cl.26 stav 2 zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju ("Sl.glasnik RS"br.51/09, 78/11,10/10 I 93/12) nije u saglasnosti sa Ustavom. Navedena odredba cl26 ZOOS u suprotnosti je sa nacelom podele vlasti iz cl.4 stav 2 Ustava , jer je ovom odredbom povereno vladi, kkao organu izvršne vlasti, da blize propise ono sto je Narodna skupština, kao zakonodavna vlast u zakonu odredila.**
- -Osigurano lice **gubi prava iz osiguranja** 1) namena 2) vozacku dozvolu; 3) zastitna mera zabrane upravljanja; 4) alkohol ili droga; 5) namerno 6)tehnicki neispravno vozilo, a poznato vozacu 7) napustio mesto dogadjaja
- -Osiguravac je duzan da isplati naknadu stete ostecenom licu a potom ima pravo regresa prema osiguraniku.
- -Osiguravac je duzan da naknadi stetu koju je prouzrokovalo neovlasceno lice, potom ima pravo regresa prema neovlascenom licu.

- **Postupak naknade stete pred sudom**
- **Pravo na direktnu tuzbu kod obaveznog osiguranja od autoodgovornosti-iskljuceno**
- **Tuzbu sud odbacuje kao preuranjenu (clan 24. stav 4. -izmene i dopune ZOOS) , ukoliko je podneta pre zakonom previdjenog roka za naknadu stete pred osiguravacem. ZOOS u clanu 24 stav 3. predvidja rok od 90 dana (8 dana za male stete) da osiguravac dostavi obrazlozenu ponudu ili obavestenje ostecenom. Pasivno legitimisan i osiguranik-stetnik i osiguravajuce drustvo. Slucajevi kada vise lica prouzrokuje saobracajnu nezgodu (stetni doagadjaj) sva lica odgovoraju ostecenom solidarno, a osiguravajuce drustvo do limita osiguranja koji je ugovoren prilikom zaključenja polise.**

- **1) dokazivanje osnova i visine tuzbenog zahteva u predmetima naknade stete po saobracajnim nezgodama-Opsta pravila parnicnog postupka - ZPP**
- **1.isprave**
- **2.vestacenje**
- **3.svedoci i saslusanje stranaka**

- **Trece lice-pravna lica koja obavljaju poslove zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja**
- regresni zahtev od 14.10.2009.g
- uplacuje 5% bruto premije osiguranja od autoodgovornosti od 07.01.2010.
- Misljenje Ministarstva Finansija RS Sektora za finansijski sistem od 24.04 2012.dato Republickom fondu za zdravstveno osiguranje :pravno misljenje da se isplate steta nastalih do 07.01.2012.g. prema RFZO vrse na osnovu regresnih zahteva, dok stete nastale posle 07.01.2012.g. treba da idu putem izdavanja 5% bruto premije osiguranja, a ne putem regresnih zahteva.
- **Trece lice-osiguravajuce drustvo koje trecem licu naknadi stetu ima pravo regresa od osiguravaca stetnika (cl.178 stav 4 ZOO) (subrogacija prava)**
- Vrste regresnih zahteva:
  - -regresni zahtevi zasnovani na zakonu (solidarna odgovornosti vise osiguravaca)
  - -regresni zahtevi nastali ugovornim odredbama (gubitak prava iz osiguranja)
- **Trece lice-Garantni fond** se osniva radi ekonomske zastite putnika u javnom prevozu i trecih ostecenih lica, u slucajevima kada je steta pricinjena upotrebom **neosiguranog** ili **nepoznatog** prevoznog sredstva I drustva u **stecajnom postupku**. Ukoliko Garantni fond ne odgovori na odstetni zahtev u roku od 90 dana od prijema zahteva osteceno lice moze podneti tuzbu protiv Garantnog fonda i obavestiti NBS.

- **ZOO-PRAVO NA NAKNADU STETE**

- **ODGOVORNOST ZA MOTORNA VOZILA cl 178 ZOO**
- subjektivna odgovornost- po osnovu krivice
- obostrana krivica
- nema krivice nijednog ucesnika , oni odgovoraju u istoj srazmeri.
- Ukoliko je vise vozaca prouzrokovalo stetu trecim licima oni odgovoraju solidarno

- **PODELJENA ODGOVORNOST cl 192**
- osteceni koji je doprineo da steta nastane ili bude veca nego sto bi inace bila ima pravo na srazmerno smanjenu naknadu.kada je namoguće utvrditi koji deo potice od ostecenikove radnje, sud ce dosuditi naknadu vodeci racuna o okolnostima slucaja. Stetnik istice prigovor podeljene odgovornosti.
- 1) **VOZAC- PESAK** (nepropisno prelazanje ulice ili van pesackog prelaza, nepropisno kretanje kolovozom)
- 2)**VOZAC POD DEJSTVOM ALKOHOLA-SAPUTNIK**
- 3)**VISA VOZACA**

- **SOLIDARNA ODGOVORNOST-TRECIM LICIMA**
- Ukoliko je vise vozaca prouzrokovalo stetnu trecim licima oni odgovoraju solidarno
- Solidarna obaveza postoji kada svaki od vise poverilaca ovlasćen da zahteva ispunjenje cinidbe od bilo kod duznika (**tzv. pasivna solidarna obligacija**), a svaki od vise duznika u obavezi je da ispuni celu cinidbu, cak iako je ona deljiva (tzv. **pasivna deljiva obligacija**). Svaki od poverilaca je ovlasćen da trazi ispunjenje obaveze u celosti (**in solidum**) Pasivna solidarnost (solidarnost duznika) kod naknade stete predvidjena je kogentnim propisom, cl 206 ZOO.
- Sol.duznici kao tuzeni imaju polozej **suparnicara** prema cl 196 sav 1 ZPP-a jer njihove obaveze proisticu iz istog cinjenicnog I pravnog osnova.
- **PRAVO NA NAKNADU MATERIJALNE STETE cl 185 ZOO**
- **odgovorno lice je dužno da uspostavi stanje koje je bilo pre nego sto je steta nastala (naturalna restitucija ili in rem restitutio)**
- **PRAVO NA NAKNADU NEMATERIJALNE STETE cl.200 ZOO**
- **Nematerijalna steta- steta na pravima licnosti:** Pod nematerijalnom stetom u smislu ZOO, podrazmeva se fizicki bol, psihicki bol I strah .
- Stoga se ostecenom novcana naknada na ime nematerijalne stete moze dosuditi samo kad se povreda manifestovala u jednom od navedenih vidova te stete I pod uslovom da jacina I trajanje bolova I straha I druge okolnosti slucaja to opravdavaju, da bi se kod ostecenog uspostavila narusena psihicka ravnoteza. (zakljucak sa Savetovanja prestavnika Saveznog suda, Vrhovnih sudova republika I autonomnih pokrajina od 16 okt.1986.g.)

- **1.NAKNADA ZBOG POVREDE TELESNOG INTEGRITETA**
- **Nematerijalna steta zbog povrede telesnog integriteta**
- 1) pretrpljeni I buduci fizicki bol (cl200 I cl203)
- 2) pretrpljeni I buduci strah (cl200 I cl203)
- 3) pretrpljeni I buduci dusevni bolovi zbog umanjena zivotne aktivnosti (cl200 I cl203)
- 4) pretrpljeni I buduci dusevni bolovi zbog naruzenosti (cl200 I cl203)
- 5) pretrpljeni I buduci dusevni bolovi zbog narocito teskog invaliditeta bliskog lica (cl200 I cl203)
- **Materijalna steta zbog povrede telesnog integriteta**
- 1)troskovi lecenja od zadobijene povrede i drugih potrebnih troskova u vezi sa lecenjem
- 2)izgubljena zarada zbog privremene nesposobnosti za rad za vreme lecenja i bolovanja
- 3)renta
-
- **2.NAKNADA STETE ZBOG POVREDE PRAVA NA ZIVOT**
- 1) uobicajeni troskovi sahrane
- 2) troskovi lecenja
- 3)izgubljena zarada
- 4) izgubljeno izdrzavanje za lica koja je poginuli izdrzavao ili redovno pomagao u vidu rente
- 5) pretrpljeni I buduci dusevni bolovi zbog smrti bliskog lica (cl200 I cl 201 I cl203)
-

- **ZOBS (2011)- PUTNIK, PESAK, BICIKLISTA**

- **PUTNIK**

- cl.116 broj lica cl.118 prevoz dece

- **PESAK**

- cl.23 I 24 cl.93 levo na kolovozu (1m) gura-desno cl.95 kolona desno cl.96 pesacki (100m) cl.97 semafor cl.98 ne sme na autoput I motoput cl.99 vozac propusti pesaka na pesackom

- **BICIKLISTA**

- Cl.40 1m cl.88 12g.(9g.) cl. 80 35 km/h u koloni cl 90 bezbedno cl 91 kaciga cl.92 prikljucno vozilo

-

- **SUDSKA PRAKSA-NAKNADA STETE TRECIM LICIMA**

- **PUTNIK**

- -Osnovni sud u Novom Sadu P.2699/11 od 17.12.12. nematerijalna steta putnici
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.4466/12 od 23.11.12. nematerijalna steta putnik
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.2473/12 od 30.11.12. nematerijalna steta putnik
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.52379/10 od 08.11.12. nematerijalna steta putnik
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.9015/11 od 25.10.12. nematerijalna steta putnik
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.5136/11 od 24.10.12. nematerijalna steta putnik

- **PESAK**

- -Osnovni sud Zajecar P.1119/12 pesak podeljena odgovornost 10%
- -Osnovni sud Novi Sad P.4007/12 od 16.10.2012. pesak , nematerijalna steta
- -Visi sud u Novom Sadu Gz.2561/11 od 08.11.2012.preinacava naknadu nematerijalne stete smanjenjem
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.4007/12 od 16.10.12. nematerijalna steta pesak
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.7643/12 od 23.01.13. nematerijalna steta pesak
-

- **BICIKLISTA**

- -Osnovni sud u Novom Sadu P.6592/10 od 10.12.12. nematerijalna bicikl sa motorom
- -Privredni sud u Kraljevu P.997/12 od 19.02.13. RZZO troskovi lecenja biciklista
-

- **-ODBIJAJUCE PRESUDE**

- -Osnovni sud u Kragujevcu P.4823/12 od 19.02.2013 odbijajuca presuda za nematerijalnu stetu , bol I strah nije bio intezivan; doprinos ostecenih 20% jer se nisu odmah javili lekaru
- -Osnovni sud u Novom sadu P.3910/10 od 13.12.2012. sporna uzrocnoposledicna veza
- -Osnovni sud u Novom sadu P.2516/12 od 01.10.2012. kriv tuzilac
- -Osnovni sud u Novom sadu P.2516/12 od 01.10.2012. sudska medicina iskljucila uzrocnu vezu, brzina 6 km/h
- -Osnovni sud u Novom sadu P.7954/11 od 08.02.2013 odbijajuca za strah, primarni, nekoliko minuta
- -Prvi osnovni sud u Beogradu P.8167/11 od 15.10.2012. iskljucivo kriv pesak
- -Osnovni sud u Novom sadu P.10133/11 od 07.02.2013. sudska medicina iskljucila uzrocnu vezu, whiplash povreda-Quebec tabela
- -Visi sud u Novom Sadu Gz.2235/10 od 24.11.2010. odbijajuca za strah, duzina I trajanje
- -Prvi osnovni sud u Beogradu P.6495/11 od 06.03.2013 odbijajuca za lake telesne povrede
- -Osnovni sud u Novom sadu P.6269/12 od 11.04.2013. prigovor ispunjenja obavezu vansudskom postupku

- **-PRESUDE PO EVROPROTOKOLU**

- -Osnovni sud u Prokuplju P.670/12 od 12.10.2012. odbijajuca za materijalnu stetu nije popunio EP
- -Osnovni sud u Nisu P.2659/12 od 22.02.2013. odbijajuca aktivna legitimacija
- -Visi sud u Novom Sadu P.2666/11 od 16.12.2010. potvrđena I presuda za naknadu nematerijalne EP
- -Osnovni su u Somboru P.2629/10 od 12.07.2012. usvajajuca po EP
- -Apelacioni su u Kragujevcu Gz.3887/12 od 10.12.2012. EP dosudjuje veliku materijalnu stetu (preinacava I presudu odbijajucu)

- **-PRESUDE ZA STRAH**

- -Visi sud u Zrenjaninu Gz.224/12 od 26.09.2012. potvrđuje I za strah
- -Visi sud u Zrenjaninu Gz.522/12 od 07.11.2012. potvrđuje I za strah motorista
- -Osnovni sud u Subotici P.1752/11 od 11.11.2012. strah po EP
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.7944/11 od 06.12.2012. usvajajuca za strah
- -Osnovni sud u Novom Sadu (SJ Bac) P.2516/12 od 01.10.2012. odbijajuca za strah
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.5304/12 od 11.02.2013. usvajajuca za strah
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.7954/11 od 08.02.2013. odbijajuca za strah
- -Visi sud u Zrenjaninu Gz.734/12 od 07.03.2013. preinacenje smanjenjem za strah
- -Osnovni sud Zrenjanin P.1698/11 od 18.10.2012. usvajajuca za strah (500 eura)

- -Visi sud u Novom Sadu Gz.3519/2011 od 06.09.2011. . usvajuca za strah (400 eura)
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.8348/11 od 04.03.2013. usvajajuca za strah (400 eura)
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.4425/12 od 28.01.2013. usvajajuca za strah (300 eura), nema povrede, male sudarne brzine
- -Osnovni sud u Novom Sadu P.7944/11 od 06.12.2012. usvajajuca za strah (500 eura)
- --Visi sud u Zrenjaninu Gz.626/12 od 05.12.2012. preinacenje odbijanje za strah
- **PRESUDE ZA TESKU TELESNU POVREDU I RENTU**
- -Apelacioni sud u Beogradu Gz.4775/12 od 13.02.2013. teska tel.povreda, pogorsanje stanja nakon isplate, renta
- -Osnovni sud u Cacku P.416/10 od 26.10.2012. teska tel.povreda, pogorsanje stanja nakon isplate, povecanje rente
- -Apelacioni sud u Nisu Gz.1851/11 od 15.08.2012. doprinos pesaka, utvrditi smanjenu radnu sposobnost
- --Apelacioni sud u Nisu Gz.1500/12 od 25.09.2012.odbio u odnosu na osiguravaca (nedostatak pasivne legitimacije) , ausvojio u odnosu na stenika (obicno suparnicarstvo)
- -Osnovni sud u Loznici P.895/12 od 23.11.2012. teska tel.povreda, materijalna steta: lecenje, izgubljena zarada, renta: nematerijalna steta
- -Apelacioni sud u Beogradu Gz.7591/11 od 15.03.2013. nematerijalna steta posle isplate naknde, renta,
- -Osnovni sud u Uzicu P.691/10 od 09.01.2013. smrtno stradao radnik "putevi uzice", dusevne boli, izdrzavanje

- **ZAKLJUČAK:**
- Pregled postojećih rešenja iz srpskog prava, kao i analiza stanja u sudskoj praksi pokazuju da je legislative do danas ostvarila zavidan stepen razvoja. Moguće je da za njom zaostaje sudska praksa, i to više u pogledu efikasnosti i ujednačenosti stavova nego kvalitetne primene pravnih propisa.
- Na ovaj način se i kroz zakonodavnu i kroz sudsku aktivnost uskladjuje građanski concept prava ličnosti sa međunarodnim, ustavnim i javnopravnim garntijama zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda (najpre onih koji se tiču fizičkog integriteta ličnosti).

MILENIJUM

OSIGURANJE